

Verordening van provinciale staten van Utrecht van 17 december 2007 tot subsidiëring van gemeenten ten behoeve van verantwoorde openbare verlichting (Subsidieverordening verantwoord verlichten provincie Utrecht)

Provinciale staten van Utrecht;

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van 30 oktober 2007, nr. 2007INT210437;

Gelet op de artikelen 143 en 145 van de Provinciewet;

Overwegende dat:

Provinciale Staten het wenselijk achten verantwoorde openbare verlichting door gemeenten binnen de provincie Utrecht te stimuleren;

Provinciale staten op 16 oktober 2006 hebben besloten om middelen vrij te maken uit het Stimuleringsfonds thema Duurzame Ontwikkeling voor het initiatiefvoorstel Verantwoord Verlichten;

Naast het investeren in innovatieve verlichtingsprojecten langs provinciale wegen, werd afgesproken om een bedrag te reserveren voor een stimuleringsregeling voor gemeentelijke investeringen in energiezuinige wegverlichting;

Besluiten vast te stellen de volgende verordening:

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. energiebesparing: de hoeveelheid energie die minder wordt onttrokken aan het elektriciteitsnet ten opzichte van de referentiesituatie;
- b. referentiesituatie: gangbare situatie met betrekking tot de openbare verlichting dan wel markering langs een gemeentelijke weg, op een parkeerterrein, bedrijventerrein of in een woonwijk, zoals die geweest, aangelegd of gewijzigd zou zijn zonder subsidie (business-as-usual situatie).

Artikel 2 Algemene wet bestuursrecht en Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998

1. Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.
2. De Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 is van toepassing.

Artikel 3 Subsidie voor projecten openbare verlichting

1. Gedeputeerde staten kunnen subsidie verstrekken voor een project waarbij verantwoorde openbare verlichting dan wel markering wordt aangelegd dan wel gewijzigd langs een gemeentelijke weg, op een parkeerterrein, bedrijventerrein of in een woonwijk in een gemeente binnen de provincie Utrecht.

2. Een project als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de volgende eisen:

- a. er wordt jaarlijks minimaal 15 procent energie bespaard ten opzichte van de referentiesituatie;

- b. minimale lichtvervuiling en lichthinder: de verantwoorde openbare verlichting dan wel markering is geoptimaliseerd voor wat betreft minimale uitstraling van licht naar plekken waar deze niet functioneel is;
- c. de toegepaste techniek heeft de potentie om op een substantieel aantal andere wegvakken ingezet te worden en is dus niet specifiek en enkel geschikt voor het project;
- d. het definitieve ontwerp van het project is uiterlijk 31 december 2008 gereed;
- e. de uitvoering van het project is uiterlijk 31 december 2009 gereed.

3. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, kunnen zij voor die nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen de in het tweede lid, onderdelen d en e bedoelde data anders vaststellen.

Artikel 4 Twee categorieën projecten

1. Er zijn twee categorieën projecten:

- a. een project met een bewezen energiebesparende techniek; en
- b. een project met een innovatieve energiebesparende techniek.

2. Een bewezen energiebesparende techniek als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, is onder andere een techniek die reeds wordt toegepast in Nederland en door sommige Nederlandse gemeenten al structureel wordt toegepast of wordt overwogen.

3. Een innovatieve energiebesparende techniek, als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is onder andere een techniek die nog niet dan wel niet structureel wordt toegepast in Nederland.

Artikel 5 Subsidie aan gemeenten

De subsidie wordt slechts verstrekt aan een gemeente binnen de provincie Utrecht.

Artikel 6 Hoogte subsidie

1. De subsidie voor een project met een bewezen energiebesparende techniek bedraagt maximaal 50 procent van de meerkosten van de investering, inclusief de kosten voor het aanleggen dan wel wijzigen van de verantwoorde openbare verlichting dan wel markering, en na aftrek van de verwachte energiekostenbesparing in de eerste vijf jaar na afronding van het project, ten opzichte van de referentiesituatie, met een maximum van € 15.000,- per project.
2. De subsidie voor een project met een innovatieve energiebesparende techniek bedraagt maximaal 50 procent van de meerkosten van de investering, inclusief de kosten voor het aanleggen dan wel wijzigen van de verantwoorde openbare verlichting dan wel markering, en na aftrek van de verwachte energiekostenbesparing in de eerste vijf jaar na afronding van het project, ten opzichte van de referentiesituatie, met een maximum van € 50.000,- per project.
3. De totale subsidie per subsidie-ontvanger bedraagt ten hoogste € 50.000,-, ook indien aan dezelfde subsidie-ontvanger voor meer dan een project subsidie wordt verleend. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, stellen zij voor die nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen vast hoeveel de totale subsidie per subsidieontvanger ten hoogste bedraagt.

Artikel 7 Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond bedraagt € 315.000,-. Gedeputeerde staten kunnen dit subsidieplafond hoger vaststellen.
2. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, stellen zij voor die nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen een subsidieplafond dan wel de subsidieplafonds vast.

3. Indien door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden, vindt de verdeling van het beschikbare subsidiebedrag over de twee categorieën projecten plaats naar rato van het aantal aanvragen voor de twee categorieën projecten, met dien verstande dat, indien mogelijk, voor beide categorieën voor minimaal één project subsidie wordt verleend.

4. In aanvulling op het derde lid wordt de voorrang van een project met een bewezen energiebesparende techniek bepaald op basis van de volgende criteria:

- a. totale energiebesparing per euro subsidie van de provincie Utrecht;
- b. mate van innovativiteit (voor de aanvrager);
- c. aantal aanvragen per aanvrager (bij gelijke score voor bovenstaande criteria heeft een project van een aanvrager die niet al met een ander project hoger in de ranking staat, de voorkeur).

5. In aanvulling op het derde lid wordt de voorrang van een project met een innovatieve energiebesparende techniek bepaald op basis van de volgende criteria:

- a. mate van innovativiteit (voor Nederland);
- b. totale energiebesparing per euro subsidie van de provincie Utrecht ten opzichte van de referentiesituatie;
- c. aantal aanvragen per aanvrager (bij gelijke score voor bovenstaande criteria heeft een project van een aanvrager die niet al met een ander project hoger in de ranking staat, de voorkeur).

6. De criteria bedoeld in het vierde en vijfde lid worden in volgorde doorlopen en ranking op het volgende criterium is alleen van toepassing indien het eerdere criterium niet tot het bepalen van de voorrang heeft geleid.

HOOFDSTUK 2 DE AANVRAAG OM SUBSIDIE

Artikel 8 De aanvraag

1. De aanvraag om subsidie wordt ingediend voor 15 maart 2008. Gedeputeerde staten kunnen na 15 maart 2008 een nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen voor het indienen van een aanvraag om subsidie vaststellen.

2. Bij de aanvraag worden in ieder geval de volgende gegevens verstrekt:

- a. projectplan, met daarin een overzicht van de activiteiten en kosten van het project;
- b. uiteenzetting van de referentiesituatie;
- c. uiteenzetting van de verwachte energiebesparing ten opzichte van de referentiesituatie.

3. Artikel 10, tweede lid, onderdelen c en d, van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 is niet van toepassing.

Artikel 9 Beslistermijn

1. In afwijking van artikel 11 van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 beslissen gedeputeerde staten binnen 10 weken na 15 maart 2008 op de aanvraag om subsidie. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, beslissen zij binnen 10 weken na de in artikel 8 bedoelde nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen op de aanvraag om subsidie.

2. Gedeputeerde staten kunnen de beslistermijn, bedoeld in het eerste lid, met 8 weken verlengen.

Artikel 10 Advisering

Gedeputeerde staten vragen inzake het te nemen besluit op de aanvraag om subsidie in ieder geval advies aan:

- a. de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde;
- b. een medewerker van het projectbureau Energiebesparing in de Grond Weg en Waterbouw (onderdeel van SenterNovem); en
- c. een ambtenaar van een gemeente waarin reeds actief verantwoorde openbare verlichting wordt toegepast en waardoor geen subsidie wordt aangevraagd op grond van deze verordening.

Artikel 11 Verplichtingen subsidie-ontvanger

1. De subsidie-ontvanger stelt gedeputeerde staten terstond op de hoogte van:
 - a. omstandigheden die van invloed (kunnen) zijn op de voortgang van het project;
 - b. vertragingen van het project.
2. De subsidie-ontvanger overlegt uiterlijk 31 december 2008 een voortgangsrapportage van het project waarin in ieder geval een planning van (het resterende deel van) het project, de verwachte afwijkingen in die planning, de datum van afronding van het project en een kostenoverzicht van het project zijn meegenomen.
3. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, stellen zij voor die nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen vast voor welke datum de subsidie-ontvanger uiterlijk de in het tweede lid bedoelde stukken overlegt.

HOOFDSTUK 3 VASTSTELLING SUBSIDIE

Artikel 12 De aanvraag om vaststelling van de subsidie

1. In afwijking van artikel 16 van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 wordt de aanvraag om vaststelling van de subsidie ingediend na afronding van het project, en in ieder geval uiterlijk voor 31 december 2009. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het bepaalde in artikel 8, eerste lid, stellen zij voor die nieuwe termijn dan wel nieuwe termijnen vast voor welke datum de aanvraag om vaststelling van de subsidie wordt ingediend.
2. Bij de aanvraag om vaststelling van de subsidie worden in ieder geval de volgende gegevens verstrekt:
 - a. een rapportage van het project, met daarin een overzicht van de activiteiten en kosten van het project en de verschillen ten opzichte van het projectplan als bedoeld in artikel 8, tweede lid;
 - b. facturen;
 - c. een proces verbaal van oplevering;
 - d. een berekening van de reeds gerealiseerde energiebesparing ten opzichte van de referentiesituatie;
 - e. een berekening van de te verwachten energiebesparing ten opzichte van de referentiesituatie.

Artikel 13 Beslistermijn

1. Gedeputeerde staten beslissen binnen 8 weken na de aanvraag om vaststelling van de subsidie.
2. Gedeputeerde staten kunnen de beslistermijn, bedoeld in het eerste lid, met 8 weken verlengen.

HOOFDSTUK 4 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 14 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2008. Indien het Provinciaal Blad waarin deze verordening wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2007, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal blad waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening verantwoord verlichten provincie Utrecht.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 december 2007,

Voorzitter,

Griffier,

TOELICHTING

Algemeen

Besluit tot vrijmaken van 1,9 miljoen euro voor energiezuinig verlichten uit het stimuleringsfonds

Op 16 oktober 2006 is in provinciale staten (hierna: PS) het door de VVD ingediende initiatiefvoorstel 'Energiezuinig verlichten' besproken. PS hebben, na een amendement van PvdA en GroenLinks op het voorstel, besloten 1,9 miljoen euro uit het Stimuleringsfonds vrij te maken. Het doel van het voorstel is een impuls te geven aan het verantwoord verlichten van wegen, met als resultaat energiebesparing, een lagere CO₂-emissie én een vermindering van lichthinder. Hierbij dient vanzelfsprekend de verkeers- en sociale veiligheid gelijk te blijven of zelfs te verbeteren.

Een belangrijk deel van de middelen is gereserveerd voor het uitvoeren van enkele innovatieve pilots langs *provinciale wegen*, gebruikmakende van dynamisch dimbare verlichting en actieve LED markering. Daarnaast hebben PS zich (op aangeven van het VVD initiatiefvoorstel) uitgesproken dat een deel van de beschikbare middelen moet worden ingezet voor het stimuleren van gemeenten om te investeren in verantwoorde *gemeentelijke wegverlichting*.

Stimuleringstraject Verantwoord Verlichten in het kader van RAAM en BANS

In het kader van de Regionale Activiteiten Agenda Milieu en het BANS Klimaat werkt de provincie Utrecht sinds januari 2006 intensief aan het stimuleren van gemeenten om energiezuinige verlichting toe te passen. Hiertoe zijn voor vrijwel alle gemeenten voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, één op één gesprekken gevoerd, kansrijke wegvakken geïnventariseerd, en diverse hulpmiddelen ontwikkeld en ter beschikking gesteld.

Het stimuleringstraject is nu op een punt aangekomen dat overgegaan kan worden tot concrete projecten waarin de gemeenten energiezuinige openbare verlichting gaan toepassen. Het is gebleken dat veel gemeenten hiervoor behoefte hebben aan financiële ondersteuning. Dat PS hiervoor gelden hebben vrijgemaakt uit het stimuleringsfonds, sluit dus zeer goed aan op de fase waarin het denken over en werken aan Verantwoord Verlichten nu is beland.

Omdat alle gemeenten in het stimuleringstraject betrokken zijn geweest, is het zaak de verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende gemeentelijke projecten zorgvuldig uit te voeren. Tevens willen we dat onze provinciale euro optimaal milieurendement oplevert. Daarom is de subsidieregeling Verantwoord Verlichten voor gemeenten ontworpen.

Tegengaan van klimaatverandering en verminderen lichtvervuiling

Het hoofddoel van deze verordening is energiebesparing in openbare wegverlichting in gemeentelijk beheer. Algemener gezegd: het stimuleren van zo veel mogelijk gemeenten in de provincie Utrecht om te kiezen voor verantwoorde openbare verlichting, waarbij naast verkeers- en sociale veiligheid, ook energiebesparing en de vermindering van lichthinder expliciet als argumenten worden meegewogen. Deze regeling beoogt zowel een hogere marktpenetratie binnen Utrechtse gemeenten van bewezen energiebesparende technieken, als het faciliteren van de marktintroductie in Nederland van innovatieve energiebesparende technieken. Achterliggende doelen zijn het tegengaan van klimaatverandering door minder CO₂ uitstoot en het verminderen van lichtvervuiling.

Verantwoord verlichten standaard in gemeentelijke besluitvorming

Gemeenten kunnen van deze subsidieregeling gebruik maken om ervaring op te doen met alternatieve verlichtingstechnieken die goed zijn voor het milieu, en vaak op korte of langere termijn ook kostenbesparend zijn. Aangezien de provincie Utrecht een structurele gedragsverandering bij gemeenten wil bewerkstelligen, hoopt de provincie dat gemeenten, naar aanleiding van hun ervaringen met het project waarvoor subsidie wordt aangevraagd, ook bij andere toekomstige verlichtingsbeslissingen energiebesparing (en lichthinder) expliciet zullen overwegen.

Artikelsgewijs

Artikel 1, onderdeel a: definitie energiebesparing

Onder 'energiebesparing' verstaan we dat er minder elektriciteit hoeft te worden onttrokken aan het elektriciteitsnet vergeleken met de referentiesituatie. Als er op of nabij het verlichtingspunt, als onderdeel van het ingediende projectvoorstel, duurzame energie wordt opgewekt (bijvoorbeeld door een zonnecel op een lantaarnpaal), dan kan het project ook voor subsidie in aanmerking komen.

Artikel 1, onderdeel b: definitie referentiesituatie

De referentiesituatie is de gangbare situatie met betrekking tot de verlichting op het betreffende wegvak, zoals die geweest, aangelegd of gewijzigd zou zijn zonder subsidie (business-as-usual situatie). De beschrijving van de referentiesituatie komt in het aanvraagformulier aan de orde. Hierbij kan de aanvrager denken aan een beschrijving van:

- Huidige installatie (type, energieverbruik, lichtkwaliteit, afschrijvingskosten mits relevant)
- Gangbaar vervangingsmoment
- Gangbare installatie na vervanging (type, levensduur, energieverbruik, lichtkwaliteit, investeringskosten, afschrijvingskosten mits relevant)

Op basis van de referentiesituatie moet de aanvrager een berekening maken die inzichtelijk maakt wat de daadwerkelijke energiebesparing van het ingediende projectvoorstel zal zijn en wat de daadwerkelijke meerkosten van de uitvoering daarvan zijn, rekening houdend met (eventueel) hogere investeringskosten en (eventueel) vervroegde vervanging.

De referentiesituatie is daarom van groot belang voor de prioritering van de aanvragen en de toekenning van het subsidiebedrag.

De instanties die door gedeputeerde staten om advies worden gevraagd, worden gevraagd te beoordelen of de beschreven referentiesituatie een realistische weergave is van 'de gebruikelijke keuze' van de aanvrager in de desbetreffende situatie.

Artikel 3, tweede lid, onderdeel c: repliceerbaarheid op andere wegvakken

De toegepaste techniek moet de potentie hebben om op termijn een substantiële bijdrage te leveren aan een duurzaam verlichte provincie Utrecht, waarbij componenten van duurzaamheid zijn: verkeersveiligheid, sociale veiligheid, energiebesparing en vermindering van lichthinder. Dus ook bij zeer innovatieve technieken moet de verwachting zijn dat de techniek in de toekomst ook op andere plaatsen toegepast kan worden: zeer specifieke, unieke projecten worden daarmee uitgesloten van subsidiëring.

Artikel 4, eerste lid, onderdeel a: project met een bewezen energiebesparende techniek

Een bewezen energiebesparende techniek is een techniek die al vaker wordt toegepast en door sommige Nederlandse gemeenten al 'standaard' als optie wordt toegepast of minimaal wordt overwogen. Hieronder vallen bijvoorbeeld het toepassen van statisch dimmen en het vervangen van lampen door een ander type of met een ander vermogen.

Artikel 4, eerste lid, onderdeel b: projecten met een innovatieve energiebesparende techniek

Een innovatieve energiebesparende techniek is een techniek die in Nederland nog niet vaak wordt toegepast en zeker nog geen 'standaard' optie is. Hieronder vallen bijvoorbeeld het toepassen van actieve markering, LEDlantaarns en het dynamisch dimmen.

Artikel 7, derde lid, onderdeel b: mate van innovativiteit voor de aanvrager

De provincie wil met deze subsidieregeling stimuleren dat gemeenten ervaringen opdoen met voor hen nieuwe energiebesparende technieken en toepassingen, ook als deze reeds meerdere malen zijn toegepast in een andere Utrechtse gemeente. Hierbij is dus ook van belang de ervaring die de gemeente reeds heeft met het toepassen van de energiebesparende techniek waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Als de techniek reeds meerdere malen in gelijksoortige situaties is toegepast door de

aanvrager, dan is het zelfs mogelijk dat de energiebesparende techniek beschouwd moet worden als de 'referentiesituatie'.

Artikel 7, vierde lid, onderdeel a: mate van innovativiteit voor Nederland

De mate van innovativiteit voor Nederland wordt bepaald door de status van de marktintroductie van de desbetreffende techniek.

Gedeputeerde staten zullen over de mate van innovativiteit advies vragen aan deskundige instanties (artikel 10).